
Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2014:1

Miljöfrågor i förvaltningen av prästlönetillgångarna

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas tre motioner som rör miljöhänsyn i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Motion 2014:7 föreslår att kyrkostyrelsen får i uppdrag att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att det blir möjligt för stiftens att inleda ett arbete för att ställa om till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk. Utskottet delar motionärens uppfattning att det är viktigt att stiftens har strategier för användning av jordbruksmarken med ekologisk inriktning. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen, inom ramen för sitt tillsynsuppdrag, tillsammans med stiftens redan arbetar med frågan om ekologiskt jordbruk anser utskottet att motion 2014:7 bör avslås.

I motionerna 2014:12 och 2014:82 föreslås bl.a. att kyrkostyrelsen ska återkomma med förslag på ändring i kyrkoordningen med inriktning mot ökad hållbarhet i prästlönetillgångarnas förvaltning. Därutöver föreslås att kyrkostyrelsen får i uppdrag att ta ett samlat grepp i frågan om biologisk mångfald och hållbarhet i förvaltningen av tillgångarna. Utskottet menar att det arbete som kyrkostyrelsen redan bedriver inom området tillsammans med stiftens leder till slutsatsen att någon särskild reglering i kyrkoordningen eller särskilt uppdrag till kyrkostyrelsen inte behövs. Motionerna 2014:12 och 2014:82 bör därför avslås i denna del.

Motion 2014:12 föreslår vidare att kyrkostyrelsen får i uppdrag att verka för att 20 procent av Svenska kyrkans skogar avsätts för fri utveckling så att en ekologiskt hållbar utveckling kan uppnås i Svenska kyrkans skogar. Utskottet noterar att kyrkostyrelsen via sitt tillsynsuppdrag uppmärksammat att stiftens besitter en hög kompetens inom detta område som också tillämpas i förvaltningen av skogsfastigheterna. Mot denna bakgrund förordar utskottet avslag på motion 2014:12 även i denna del.

Motion 2014:82 föreslår slutligen att kyrkostyrelsen får i uppdrag att, i samråd med berörda myndigheter, ta fram centrala strategier för att hindra skador och förstörelse av kulturarv i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och jord. Utskottet menar att detta förutsätter att den pågående processen om äganderätten till prästlönetillgångarna först måste få sin lösning. Utskottet föreslår därför avslag på motion 2014:82 även i denna del.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:7.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:12 punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:12 punkt 2.

4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:12 punkt 3.
5. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:82 punkt 1.
6. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:82 punkt 2.
7. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:82 punkt 3.

Motionernas förslag

Motion 2014:7 av Elsa Christersson och Carl-Henrik Henriz, Omställning till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att det blir möjligt för stiftens att inleda ett arbete för att ställa om till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk.

Motion 2014:12 av Terence Hongslo m.fl., Från teori till handling som förvaltare av skog och mark

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring av kyrkoordningens formulering om prästlönetillgångar 46 kap. 3 § till att lyda: Prästlönetillgångarna ska förvaltas på ett ekologiskt, etiskt och hållbart sätt så att prästlönetillgångarnas biologiska mångfald bevaras och den ekonomiska avkastningen även finns för kommande generationer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att 20 procent av Svenska kyrkans skogar avsätts för fri utveckling så att en ekologiskt hållbar utveckling kan uppnås i Svenska kyrkans skogar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta en plan för kontinuerlig fortbildning för personal på alla nivåer som arbetar med skogs-, jord- och markfrågor gällande en långsiktigt hållbar utveckling med bevarande av biologisk mångfald.

Motion 2014:82 av Aron Emilsson, Natur- och kulturvård i Svenska kyrkans skogs- och markinnehav

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan centralt kan ta ett samlat grepp för att säkra biologisk mångfald och hållbara skogs- och jordbruksmetoder i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog och mark.
2. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med stiftens utreda om avkastningskrav i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog kan tillåtas minska något till förmån för långsiktigt kontinuitetsskogsbruk och reservatsbildningar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med berörda myndigheter ta fram centrala strategier för att hindra skador och förstörelse av kulturarv i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och jord.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2014:7 och 2014:12 i Ln 2014:12y, *bilaga 1*.

Lagstiftning om prästlönetillgångar

Prästlönetillgångar är självägande, stiftelseliknande tillgångar som består av skog, jord och fonder. Av lagen (1998:1592) om införande av lagen om Svenska kyrkan (1998:1591) framgår att prästlönetillgångar (prästlönefastigheter och prästlönefonder) utgör särskilda rättssubjekt som ska förvaltas som självständiga förmögenheter. Tillgångarna har medeltida ursprung, från början med syfte att avlöna prästen i församlingen. Enligt lag om Svenska kyrkan (1998:1591) har tillgångarna som syfte att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Härvid får endast avkastningen användas till detta ändamål. I samma lagrum anges även att tillgångarna ska förvaltas av Svenska kyrkan.

Bestämmelser i kyrkoordningen om förvaltning, tillsyn och samråd

Kyrkomötet har genom 46 kap. 2 § i kyrkoordningen gett stiftens i uppdrag att förvalta prästlönetillgångarna. Varje stift upprättar en egen årsredovisning avseende förvaltningen.

Enligt 46 kap. 3 § i kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska också förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen. Vidare ska enligt 46 kap. 8 § naturens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälighetsomfattning vid förvaltningen av tillgångarna.

Kyrkostyrelsen har från och med 2010 enligt 46 kap. 5a § i kyrkoordningen tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångar. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. Ett stift är enligt 5b § skyldigt att på begäran av kyrkostyrelsen tillhandahålla handlingar och annat material som rör förvaltningen, samt att ge kyrkostyrelsen de upplysningar som behövs för tillsynen. Om allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångar uppmärksammas, ska kyrkostyrelsen enligt 5c § avlämna skrivelse till kyrkomötet med förslag på åtgärder som föranleds av stiftets agerande.

Kyrkostyrelsen ska enligt 46 kap. 5d § i kyrkoordningen minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftens förvaltning om förvaltningen av prästlönetillgångar.

Prästlönetillgångar -värden och fördelning

Merparten av skogs- och jordbruksmark som Svenska kyrkan förvaltar utgör prästlönefastigheter. Svenska kyrkan är genom prästlönetillgångarna en av Sveriges största förvaltare av jordbruksmark och den femte största skogsförvaltaren. Tabellen nedan visar hur prästlönefastigheterna fördelar sig mellan jord, skog och övriga fastigheter, både arealmässigt och värdemässigt.

Ekologiskt jordbruk*Några fakta om prästlönetillgångar vid utgången av år 2013**Tusentals hektar*

Areal produktiv skogsmark	399	(396)
Areal skogsimpediment	65	(67)
Areal jordbruksmark	50	(47)
Areal övrigt	<u>21</u>	<u>(23)</u>
Totalt	535	(533)

Miljarder kronor

Marknadsvärde skogsfastigheter	23,3	(23,3)
Marknadsvärde jordbruksfastigheter	7,1	(7,0)
Marknadsvärde prästlönefonder	<u>2,7</u>	<u>(2,5)</u>
Summa	33,1	(32,8)

Antal prästlönefastigheter **2 773 (2 641)**

Utöver ovanstående tillkommer värden avseende vindkraftsverksamhet och annat som inte ingår i någon av förvaltningsgrenarna skog, jord eller fond.

Som framgår ovan uppgår värdet på prästlönetillgångarnas jordbruksmark till cirka sju miljarder kronor (31 december 2013). Storleken på markinnehavet för jordbruksändamål varierar stort mellan stiften.

Ekologiskt jordbruk innebär bl.a. att jordbruksprodukterna framställs utan hjälp av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Tabellen nedan ger en samlad bild av jordbruksarealerna bland stiften och statusen på stiftens arbete med ekologiskt jordbruk per utgången av 2013.

Stift	Jordbruksmark (hektar)	Ekologiskt jordbruk
Göteborg	2 192	Stiftet brukar ingen mark utan all mark är utarrenderad. Vi har ingen samlad bild.
Härnösand	734	Arrendet är uppsagt av arrendatorn.
Karlstad	397	Arrendejordbruken har under en längre tid minskat, idag återstår endast ett vilket brukas extensivt av ett dödsbo. Därför ingen prioritering att utveckla den verksamheten.
Linköping	6 500	
Luleå	219	
Lund	12 350	Ett fåtal arrendatorer bedriver ekologiskt jordbruk.
Skara	9 730	Nej
Stockholm	773	Ett av fem gårdsarrenden bedriver ekologisk mjölk- och köttproduktion.
Strängnäs	2 877	Inte aktuellt.
Uppsala	5 300	Ett 10-tal ekologiska jordbruk.
Visby	1 770	
Västerås	357	
Växjö	5 490	Ett gårdsarrende med KRAV-godkänd mjölkproduktion samt flertalet sidoarrenden som bedrivs ekologiskt (8% till 10% av åkermarken odlas enligt KRAV eller EU-ekologiskt). Växjö stift har stor andel naturliga betesmarker som aldrig gödslas med handelsgödsel eller sprutas.
Summa	48 689	

Det är som framgår ovan värt att notera, att stiftet inte brukar jorden själva utan arrenderar som regel ut marken till enskilda jordbrukare.

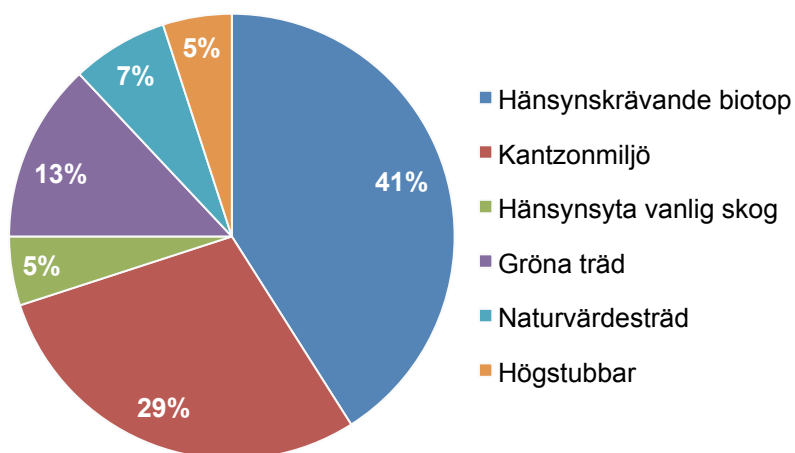
Den 17 oktober 2013 genomförde kyrkostyrelsen det årliga samrådet om förvaltningen av prästlönetillgångar med företrädare från stiftet. När det gäller ekologisk produktion redovisade Frans Johnson från Hushållningssällskapet att knappt tio procent av den svenska odlingsarealen idag är KRAV-märkt. Den ekologiska produktionen får miljöstöd, som till hälften är finansierat av staten och till hälften finansierat av EU. Det redovisades även att det idag produceras för lite ekologiska spannmålsprodukter, kött, frukt, grönsaker och bär. Däremot överskrider idag produktionen av ekologisk mjölk efterfrågan.

Hållbart skogsbruk

Svenska kyrkans skogscertifiering är en förening som bl.a. upprätthåller miljöcertifiering vid förvaltning av prästlönetillgångarna genom skogscertifieringssystemen FSC och PEFC. Tolv av stiftet (Göteborg undantaget) är medlemmar i föreningen och styrelsen består av förvaltningschefer bland prästlönetillgångar i respektive stift. Under 2013 genomförde föreningen egen miljörevision i skogarna i Härnösands, Visby och Linköpings stift. Utöver detta genomfördes extern revision (med representanter från FSC och PEFC) i Luleå, Västerås och Linköpings stift samt i själva föreningen. Resultatet från dessa revisioner var i huvudsak att skogsfastig-

heterna är välskötta, men att vissa administrativa rutiner behöver förbättras. Svenska kyrkans certifieringsförening använder sig av inventeringsmodellen KUSK (Kvalitetsuppföljning i slutavverkning i Svenska kyrkans skogar) i samband med uppföljning av miljöhänsyn vid skogsavverkning. Under 2013 inventerades 34 avverkningsområden (trakter) motsvarande en areal om 369 hektar skogsmark. Prioriterade miljömål i detta avseende omfattar bl.a. hantering av hänsynskrävande biotoper och körskador. 2013 års inventering enligt KUSK resulterade i bedömningen att dessa miljömål uppnåtts. Diagrammet nedan visar hur sparad naturvårdsvolym, uttryckt i kubikmeter, fördelar sig mellan olika naturvårdsintressen enligt den senaste KUSK-inventeringen.

Fördelning av sparad naturvårdsvolym

Källa: Svenska kyrkans certifieringsförening

Under 2013 har Svenska kyrkans certifieringsförening genomfört 108 utbildningsdagar i KUSK för Svenska kyrkans skogspersonal i Lunds, Karlstads, Linköpings och Västerås stift. Mer information om förvaltningen av skogsfastigheterna finns på webbplatsen Svenska kyrkans skogar, <http://www.svenskakyrkan.se/stiftensskogar>.

Vid sidan av den produktiva skogsmarken bland prästlönetillgångarna förekommer även en del reservat. Ett *naturreservat* är mark avsatt av staten (Naturvårdsverket och länsstyrelser) till naturvårdsändamål, där markägaren vanligen får ekonomisk ersättning för detta. Finansieringen av naturreservaten varierar från fall till fall. Ibland får stiftet marknadsmässig ersättning, ibland står stiftet kvar som ägare med begränsad markanvändning eller får en lägre ersättning. Ett *kyrkoreservat* är mark som kyrkan frivilligt avsatt till naturvårdsändamål. Tabellen nedan redovisar omfattningen och förekomsten av reservat bland prästlönetillgångarna i respektive stift, satt i relation till den totala produktiva skogsareal som förvaltas.

Stift	Förvaltat produktiv skogsareal hektar	Varav naturreservat hektar	Varav kyrkoreservat hektar	Reservat areal %	Antal naturreservat	Antal kyrkoreservat
Göteborg	25 050	Uppg. saknas	96		8	4
Härnösand	69 782	162	944	1,6	1	6
Karlstad	43 469	720	78	1,8	4	6
Linköping	28 784	1000	200	4,2	3	5
Luleå	39 481	130	136	0,7	2	5
Lund	9 219	58	38	1,0	4	4
Skara	25 308	1 438	174	6,3	18	24
Stockholm	3 050	86	46	4,3	2	4
Strängnäs	13 899	123	63	1,3	5	6
Uppsala	41 770	159	291	1,1	16	12
Visby	7 610	80	355	5,7	5	19
Västerås	44 030	255	213	1,1	11	17
Växjö	47 999	877	141	2,1	15	7
Summa 2013	399 451	5 088	2 775	2,1	94	119
<i>Summa 2012</i>	<i>396 036</i>	<i>4 909</i>	<i>2 183</i>	<i>1,9</i>	<i>94</i>	<i>115</i>

Den totala redovisade arealen reservat har ökat jämfört med 2012 vad gäller kyrkoreservat. Det är framför allt prästlönetillgångar i Härnösands stift som utökat avsättningarna till kyrkoreservat med närmare 600 hektar under 2013.

Prästlönetillgångarna gör också andra *frivilliga avsättningar* för naturvårdsändamål, som jämfört med reservaten oftast rör sig om lite mindre områden. Dessa avsättningar motsvarar närmare nio procent av den produktiva skogsmarken. Golvet för dessa avsättningar är enligt FSC och PEFC fem procent, men eftersom prästlönetillgångarna inte avverkar skog med hög biologisk mångfald har tillgångarna en större areal skyddad.

I tidigare nämnda samråd om förvaltningen av prästlönetillgångar, som kyrkostyrelsen i oktober 2013 genomförde tillsammans med företrädare från stiftet, behandlades även miljöfrågor i samband med skogsbruk. Dagen innehöll information om projektet Dialog om miljöhänsyn, som i oktober 2013 var i slutfasen. Projektet var en förlängning av regeringens uppdrag till Skogsstyrelsen att ta fram en kunskapsplattform för hållbart skogsbruk. Samrådsdagen inkluderade även redovisning av Miljömålsberedningens arbete. Beredningen ska lämna förslag till regeringen om hur Sveriges miljö kvalitetsmål och generationsmål ska kunna uppnås. Då lämnades även en redogörelse för beredningens strategi för en långsiktig hållbar markanvändning. Ett delbetänkande överlämnades till regeringen i juni 2013, med fokus på skydd och skötsel av landområden och ökad miljöhänsyn i skogen.

Behandling i tidigare kyrkomöten

Vid 2012 års kyrkomöte behandlades motion 2012:9. Motionären föreslog att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att 20 procent av Svenska kyrkans skogar avsätts för fri utveckling så att ekologisk hållbar utveckling kan uppnås i Svenska kyrkans skogar. Vidare att upprätta en plan för bevarandet av den biologiska mångfalden i Svenska kyrkans skog och mark och en plan för kontinuerlig fortbildning för personal på alla nivåer som arbetar med skog-, jord- och markfrågor gällande långsiktigt hållbar utveckling.

Ekonomi- och egendomsutskottet behandlade motionen i betänkande EE 2012:4. Utskottet förordade avslag på motionen med följande motivering:

Utskottet har stor tilltro till den kompetens som finns inom stiften i detta avseende och förordar därför att frågor om avsättning av mark till olika ändamål även fortsättningsvis ska hanteras av respektive stift... Mot bakgrund av att det redan idag bedrivs ett omfattande arbete inom de områden som motionären belyser, samt att utskottet anser att frågan om markavsättning ska hanteras av stiften, föreslår utskottet avslag på motionen.

Detta blev även kyrkomötets beslut.

Vid 2013 års kyrkomöte behandlades motion 2013:32. Motionären föreslog i motionens punkt 1 att kyrkomötet skulle besluta uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan skapar några skogsreservat, där olika svenska skogstyper kan räddas. Vidare behandlades motion 2013:78. I den motionen föreslog motionären att kyrkomötet skulle besluta uppdra till kyrkostyrelsen att stödja stiften i deras förvaltning av skapelsen på ett hållbart och resursbevarande sätt genom att öka kunskapen om ekologiskt jordbruk, genom ökad kursverksamhet.

Ekonomi- och egendomsutskottet behandlade motionerna i betänkande EE 2013:4. Utskottet förordade avslag på motion 2013:32 med hänvisning till kyrkomötets behandling av motion 2012:9 från föregående år. Utskottet förordade även avslag på motion 2013:78 med följande motivering:

Stiftens arrenderar regelmässigt ut jordbruksmarken. Arrendeavtalen gäller i normalfallet under ett stort antal år. Genom att marken brukas av en arrendator är stiftens möjlighet att påverka inriktningen på arrendatorns verksamhet mycket begränsade ... Utskottet noterar även att ett av deluppdragen inom ramen för den statliga Miljömålsberedningen är att besvara frågan hur en hållbar användning av jordbruksmark kan åstadkommas. Denna frågeställning är central för varje jordbruksförvaltare. Utskottet förutsätter att såväl stiftens som kyrkostyrelsen bevakar Miljömålsberedningens arbete och slutsatser. Kyrkostyrelsen har enligt kyrkoordningen i uppgift att stödja stiftens i frågor som rör förvaltningen av prästlönetillgångarna. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen redan uppmärksammat frågan om ekologiskt jordbruk anser utskottet att motionen (2013:78) bör avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Motion 2014:7

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:7.

Många stift förvaltar betydande arealer av jordbruksmark inom ramen för prästlönetillgångarna. Frågan om användningen av jordbruksmarken ur ett ekologiskt perspektiv är en viktig förvaltarfråga för stiftens och en fråga som utskottet erfår att stiftens tar på stort allvar. Stiftens arrenderar regelmässigt ut jordbruksmark och arrendeavtalen löper i normalfallet under en längre tid. Genom att marken brukas av en arrendator är stiftens möjlighet att påverka inriktningen på arrendatorns verksamhet mycket begränsade. En förändrad inriktning av markanvändningen kan därför i normalfallet ske först vid byte av arrendator. Frågan om ekologiskt jordbruk är även sammankopplad med den specifika fastighetens förutsättningar. Även ekonomiska aspekter kan vara avgörande vid valet av inriktning. Utskottet delar

motionärens uppfattning att det är viktigt att stiften har strategier för användning av jordbruksmarken med ekologisk inriktning. Att frågan lyftes under år 2013 av kyrkostyrelsen i samband med det årliga samrådet med stiften om förvaltningen av prästlönetillgångarna, där kunskapsfördjupning inom området genomfördes, välkomnas av utskottet.

Kyrkostyrelsen har enligt kyrkoordningen till uppgift att stödja stiften i frågor som rör förvaltningen av prästlönetillgångarna. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen tillsammans med stiften redan arbetar med frågan om ekologiskt jordbruk anser utskottet att motionen bör avslås.

Motionerna 2014:12 och 2014:82

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar avslå motion 2014:12 och motion 2014:82.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att prästlönetillgångarnas biologiska mångfald bevaras. Utskottet kan konstatera att kyrkostyrelsen genom sitt tillsynsuppdrag årligen följer upp statusen på stiftens arbete med hållbart skogsbruk. Här kan bland annat noteras att *Svenska kyrkans skogscertifiering* är en nybildad förening bland stiften som bl.a. upprätthåller miljöcertifiering vid förvaltning av prästlönetillgångarna genom skogscertifieringssystemen FSC och PEFC. Vidare erfar utskottet att 2013 års samråd om förvaltningen av prästlönetillgångarna innehöll kunskapsfördjupning inom området hållbart skogsbruk. Utskottet menar att det arbete som kyrkostyrelsen redan bedriver inom området tillsammans med stiften leder till slutsatsen att någon särskild reglering i kyrkoordningen eller särskilt uppdrag till kyrkostyrelsen inte behövs. Utskottet föreslår därför att motion 2014:12 punkterna 1 och 3 samt motion 2014:82 punkterna 1 och 2 avslås.

När det gäller den specifika frågan om avsättning av skog för ”fri utveckling” kan utskottet, i likhet med föregående års kyrkomöte, konstatera att det idag finns sådana avsättningsmål inom ramen för prästlönetillgångarnas miljöcertifiering. Dessa avsättningar motsvarar närmare nio procent av den produktiva skogsmarken. Golvet för dessa avsättningar är enligt FSC och PEFC fem procent, men eftersom prästlönetillgångarna inte avverkar skog med hög biologisk mångfald har dessa tillgångar en större areal skyddad. Utskottet har stor tilltro till den kompetens som stiftens besitter i detta avseende och som kyrkostyrelsen via sitt tillsynsuppdrag också har uppmärksammat. Utskottet ser därför inget behov av att ändra det förhållandet att frågor om avsättning av mark till olika ändamål hanteras av respektive stift. Utskottet föreslår mot denna bakgrund att motion 2014:12 punkt 2 avslås.

Utskottet delar uppfattningen att Svenska kyrkan i sin roll som förvaltare av skapelsen och bärare av kulturarvet ska vara ett föredöme även när det gäller hänsynen till fornlämningar och kulturarv i skogen. Utskottet konstaterar att Svenska kyrkan för närvarande inte äger prästlönetillgångarna men erfar att en statlig utredning i äganderättsfrågan inom kort väntas starta. Utskottet menar att framtagande av centrala strategier i samråd med myndigheter avseende kulturvård inom ramen för prästlönetillgångarna förutsätter att äganderättsfrågan fått sin lösning. Utskottet förordar därför att motion 2014:82 punkt 3 avslås.

Uppsala den 25 september 2014

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Jan G Nilsson, ordförande

Jan Östlund, sekreterare

Beslutande: Jan G Nilsson, ordförande, Tommy Eriksson, Mats Ludvigsson, Gun Eriksson, Linn Berglin, Birgitta Söderfeldt, Peter Bernövall, Ragnhild Bertius, Anders Brunnstedt, Samuel Lilja, Peter Nordgren, Carina Håkansson, Magnus Ek, Rutger Gram och Heléne Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Magnus Nilsson, Marie Johansson, Titti Ådén, Leif Grip, Linda Isberg, John-Erik Stureson, Kerstin Andersson-Carlsson, Åke Löfstrand, Margareta Andersson, Jan-Åke Isaksson, Dan Kareliusson och Carl-Henrik Henriz.

Biskop Hans-Erik Nordin har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi hade föreslagit att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att det blir möjligt för stiftens att inleda ett arbete för att ställa om till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk.

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2014:7.

Heléne Lundström

Reservation 2

Som Sveriges största förvaltare av jordbruksmark och femte största skogsförvaltare är det viktigt att föregå med gott exempel. Så som Läronämndens yttrande uttrycker från skapelseberättelsen så är det människans ansvar att förvalta skapelsen. Svenska kyrkan har ett ekologiskt ansvar i miljö- och klimatfrågor. För att fullt ut ta det ansvaret behöver kyrkoordningen ändras, en plan för kontinuerlig fortbildning av berörd personal på alla nivåer upprättas. Att ha ett mätbart mål är nödvändigt att sträva mot.

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2014:12.

Heléne Lundström

Särskild mening

Då motion 2014:82 avslogs anser jag att den har ett innehåll som är av en sådan betydelse att denna måste bifallas.

Jan-Åke Isaksson

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2014:12y

Ekologiskt ansvar, miljö- och klimatfrågor

Läronämndens yttrande över motionerna 2014:7, 2014:12 och 2014:60

I inledningen till kyrkoordningens andra avdelning om församlingarna anges syftet med församlingens grundläggande uppgift: "... att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas."

Enligt skapelseberättelserna i Första Moseboken har människan ansvar att förvalta skapelsen. Jesus ger en vision av Guds rike som befriar och uppfordrar oss att dela evangelium och bygga en värld där Guds vilja sker.

Läronämnden menar att ett sådant förslag till ändring i kyrkoordningen som framförs i motionen 2014:12 står i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 27 augusti 2014

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannessson och Jesper Svartvik.